

Drejebog

- i omlægning og etablering af økologisk svineproduktion

Der kan være mange grunde til at vælge økologi – f.eks. som et alternativ til udvidelse af en konventionel produktion, at flytte arbejdspladsen ud i det fri, at indgå i en samfundsmæssig tendens eller for at søge faglige udfordringer. Økologisk produktion byder på masser af faglige udfordringer! Det er en driftsform, som er under konstant udvikling – og heri adskiller den sig fra konceptproduktion, hvor der kan sættes flueben, når de enkelte krav er opfyldt.

Omlægning til økologi kræver god forberedelse og tålmodighed.

Her gives en forenklet introduktion til, hvordan det kan gribes an.

Det er vigtigt, at understrege, at materialet ikke kan stå alene. En omlægningsplan er altid individuel og skal udarbejdes i samråd med erfarne rådgivere.

Omtale af regler er baseret på ”*Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion, april 2015*”, NaturErhvervstyrelsen. Det er helt nødvendigt, at man læser vejledningen, inden beslutningen om omlægning tages. Vejledningen kan se her: <http://naturerhverv.dk/>

landbrug/økologi/. Reglerne udgør EU økologiregler og er dermed også Danmarks nationale regler. Derudover har Friland A/S og Dyrenes Beskyttelse, i samarbejde, formuleret nogle få tillægsregler, som skal overholdes af leverandørerne. Disse er omtalt særskilt.

Det er meget vigtigt hele tiden også at være ajour med almindelig gældende dansk lovgivning, indenfor f.eks. miljø, dyrevelfærd, veterinære regler (herunder medicin håndtering og behandling) samt generel foderstoflovgivning. Disse regler/love er ikke omtalt her.

Autorisation

En økologisk bedrift skal være

autoriseret. Der kan søges om autorisation hele året. Søges der om omlægningstilskud følger det Grundbetalingsansøgningen, som er i løbet af april.

Omlægning

Reglerne lægger op til, at hele bedriften omlægges over 4 år begyndende med markerne og derefter husdyrholdet. Der skelnes altså mellem de første 4 år og de efterfølgende.

Omlægningstiden for marker er afhængig af afgrødetype: For græsarealer, der benyttes til svin, er omlægningstiden normalt 12 måneder og for korn (enårige afgrøder) er den 2 år.

Omlægningstiden for svin er

Indhold

Omlægning af græsmark til folde

Kort om regler

Trin-for-Trin - omlægning

Tidslinje

Marker med foderafgrøder

Kort om regler

Tidslinje

Foder

Kort om regler

Slagtesvineproduktion

Kort om regler

Sohold

Kort om regler

Trin-for-trin: Omlægning og etablering

Tidslinjer

Budgetkalkuler

Rådgivning

6 måneder. Omlægges et sohold f.eks. den 1. august skal alle regler overholdes fra denne dato.

Grise født efter den 1. august er økologiske, mens soen først kan slagtes som økologisk udsætter-so efter d 1. februar det efterfølgende år. Det samme gælder indkøbte konventionelle avlsdyr, der senere kasseres som avlsdyr. Det er ikke muligt, at indkøbe konventionelle smågrise, omlægge til økologi og så slagte dem som økologiske.

Vær opmærksom på, at der i denne drejebog skelnes skarpt mellem følgende:

- Omlægning af konventionelt sohold indenfor de første 4 kalenderår
- Etablering af økologisk sohold indenfor de første 4 kalenderår
- Etablering efter 4. kalenderår

Normalt er adgang til økologiske græsningsarealer eller foderafgrøder et naturligt trin forud for omlægning af dyr. Derfor er nærværende materiale bygget op, så omlægning af jorden omtales først og dernæst svineproduktionen.

Hvert kapitel indledes med en kort tekst om regler indenfor emnet. I de lidt komplicerede situationer er teksten suppleret med TRIN-FOR-TRIN-pilediagrammer og evt. tidslinjer, som illustration af de enkelte trin i omlægningen. De er kun eksempler og individuelle varianter kan være aktuelle.

I "Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion, april 2015", er der beskrevet en omlægningsmodel, der hedder "Samtidig omlægning" (Afsnit 12.5) Da den kun yderst sjæl-

dent har været anvendt i forbindelse med svineproduktion, er den ikke omtalt her.

Andre faktorer end økologiregler

Økologiregler gør det ikke alene. En række andre faktorer har stor indflydelse på om omlægning er en god idé. Disse er:

1. Sikkerhed for levering/afsætning

Levering/afsætning af smågrise/slagtesvin og levering af foder. Vær opmærksom på at kredsen af samhandelspartnere er meget lille

2. Miljøtilladelse – også til ny driftsform

Der findes en "Anmeldeordning" for økologisk produktion. Den er temmelig restriktiv, men undersøge nøje, om den kan hjælpe i den enkelte situation

3. Eksisterende staldanlæg får stærkt nedsat produktionskapacitet p.g.a. større areal-krav/dyr

Få grundigt beregnet om renovering/tilpasning af ældre bygninger er rentabel i forhold til nybyggeri.

4. Udendørs sohold er en disciplin på lige fod med alle andre krævende jobs.

Ydmyghed overfor opgaven er nødvendig! Har man ikke erfaringen, må den oparbejdes via praktikophold hos igangværende producenter

Let, tør og veldrænet jord er mest velegnet til udendørs sohold

5. Likviditet

6. Finansiering

Omlægningstjek

Vil du vide mere om mulighederne for økologi på din bedrift?

De lokale DLBR rådgivningskontorer og Økologisk Landsforening tilbyder såkaldte "omlægningstjek", som er et tilbud, hvor der stilles 10 timers gratis rådgivning til rådighed. Det er besøg, hvor en økologisk planteavlskonsulent (som typisk er dem, der udfærdiger en autorisationsansøgning) samt endnu en økologisk fagkonsulent deltager. Besøgets formål er at give en hurtig briefing på vilkårene og konsekvenserne af en omlægning af bedriften, men omfatter f.eks. ikke økonomiberegninger, budgetlægning, miljø-/byggetilladelser

Kontakt dit lokale DLBR rådgivningskontor eller Økologisk Landsforening med henblik på at få et omlægningstjek.

Omlægning af græsmark til folde

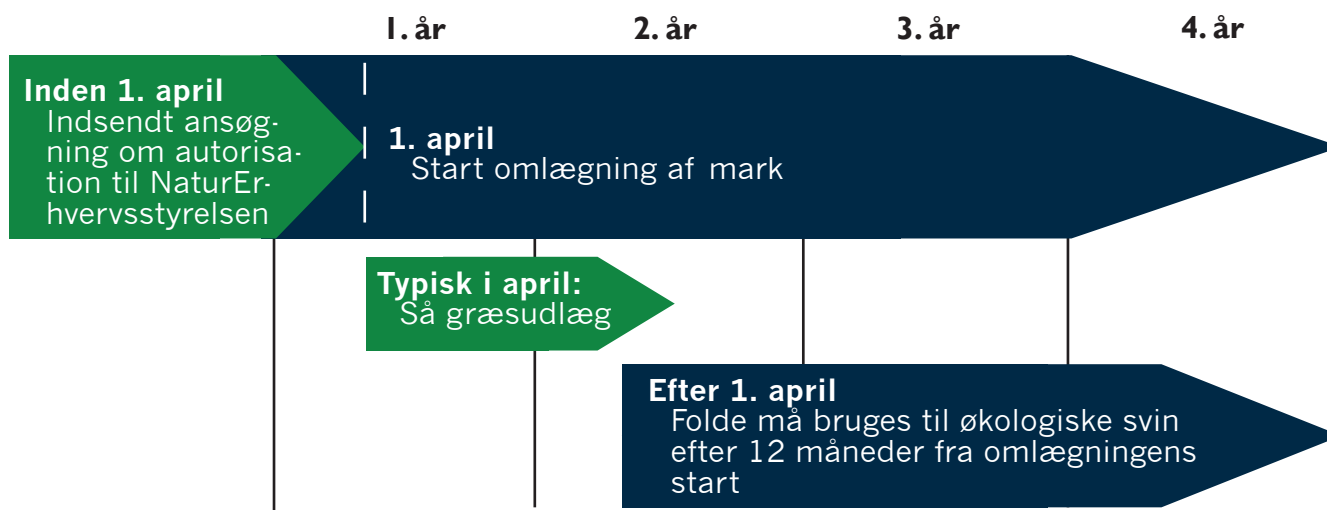
Kort om reglerne

1. Græsmarken skal have været under omlægning til økologi i mindst 12 mdr. inden dyrene lukkes ud. Der er dog mulighed for nedsat omlægningstid til 6 mdr. for græsmarken, hvis der kan dokumenteres en drift, der kan sidestilles med økologisk drift et år tilbage i tiden.
2. En miljømæssig forudsætning for at holde svin på friland er, at der opretholdes et græsdække (plantedækket) i foldene, sådan at udvaskning af kvælstof undgås
3. Endnu en miljømæssig forudsætning er, at hytter og trug flyttes (indenfor folden) for hver faring, da det sikrer en jævn fordeling af næringsstoffer over arealet.
4. Om sommeren skal der etableres sølebad (temperaturregulering) til udegående grise

Anbefalinger til etablering og vedligehold af græsmarker til grise:

1. Der vælges en robust og velegnet græsblanding (blanding 55 og 56)
2. 2. og 3. års græsmarker anbefales – 1. års marker anvendes til slæt
3. For at begrænse opgravning af græsset forsynes søerne med næsering

Tidslinje for omlægning af græsmark til folde

Forudsætninger:

- Hvis det ikke er en eksisterende græsmark, der omlægges, sås græsudlæg i foråret
- Omlægningstiden vises som 12 mdr., da det er det normale (Se også afsnittet om Omlægning af marker til foder-afgrøder)

Omlægning af græsmark til folde

TRIN-FOR-TRIN

Findes der en egnet økologisk græsmark på bedriften?

Grisene kan lukkes ud på marken

NEJ

Er det muligt at forpagte en egnet økologisk græsmark på en anden økologisk bedrift?

Grisene kan lukkes ud på marken

NEJ

Findes der en græsmark på bedriften?

Start omlægning til økologi. Mulighed for nedsat omlægningstid

NEJ

En egnet græsblanding udlægges på den ønskede mark. Samtidig startes omlægning til økologi

Efter ca. 12 mdr (eller evt 6 mdr.)

Grisene kan lukkes ud på marken

Efter ca. 12 mdr:
1. års græsmark
(udnyttes til slet)

Efter yderligere ca. 12 mdr:
2. års græsmark

Grisene kan lukkes ud på marken

Omlægning af marker med foderafgrøder

Kort om reglerne

En omlægning begynder med at søge autorisation hos NaturErhvervstyrelsen.

Omlægning af marker kan ske på én gang eller trinvis i løbet af de 4 år en omlægning må tage. Tilkøbes eller forpagtes nye arealer, kan de omlægges og indgå i den økologiske drift. Omlægning af arealer kan ske

løbende og på en vilkårlig dato i en måned.

Omlægningsperioden er den periode, arealet skal dyrkes efter de økologiske produktionsregler, inden afgrøderne kan bruges, mærkes og sælges som økologiske.

Perioden kan variere afhængig af afgrøde.

Afgrøder, der høstes i 1. omlægningsår (mindre end 12 måneder fra påbegyndt omlægning) har konventionel status.

Græs/kløvergræs og første-års-proteinafgrøder (*ært, hestebønne, lupin, vikke og soya*) kan dog indgå med 20% af foderrationen (1. års afgrøde).

Omlægningsperioder og status for afgrøder

(Se også afsnittet om omlægning/etablering af sohold fra konventionel til økologi)

Afgrøde	Omlægningsafgrøde	Økologisk afgrøde
Étårige afgrøder <i>Korn, roer, grøntsager mv</i>	<i>Omlægning er påbegyndt inden såning og mindst 12 måneder før høst af afgrøden</i>	<i>Omlægning er påbegyndt mindst 24 måneder før såning</i>
Græs / permanent græs <i>inkl. kløvergræs, frøgræs og lucerne</i>	<i>Omlægning er påbegyndt mindst 12 måneder før høst</i>	<i>Omlægning er påbegyndt mindst 24 måneder før høst</i>

Græsarealer og løbegårde

Omlægning skal være påbegyndt mindst 12 måneder før dyrene sættes på.

Hvis arealet ikke har været sprøjtet eller gødet med handelsgødning i det seneste år, kan der dog søges om tilladelse hos NaturErhvervsstyrelsen til at sætte dyrene på efter 6 måneder.

Omlægning af marker med foderafgrøder

TIDSLINJER

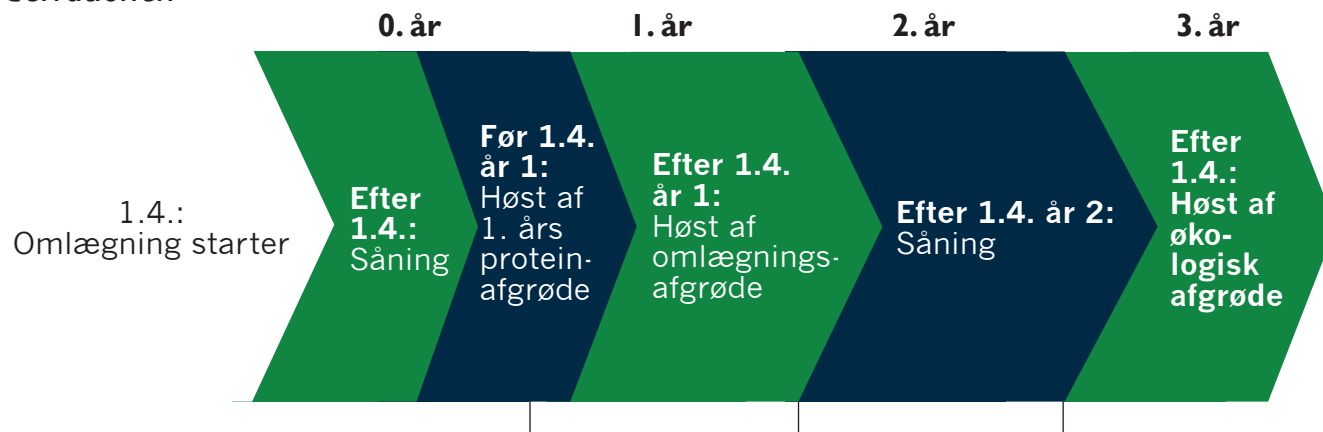
De angivne tidslinjer er eksempler.

Dato for omlægning kan finde sted når som helst på året.

Omlægning af marker (eksempler med d. 1. april som startdato)

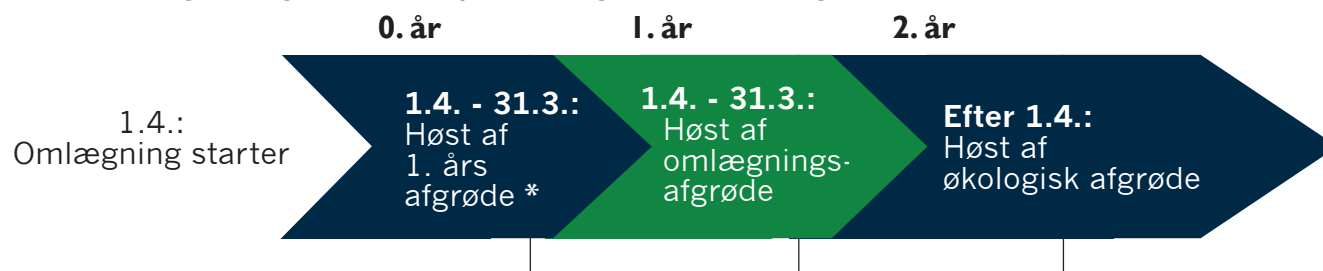
Ét-årige afgrøder (korn, majs, bælgssæd, roer m.m.)

Første-års proteinafgrøder (ærter, hestebønne, lupin og soya) kan indgå med 20% af foderrationen

Græs / permanent græs (incl. kløvergræs, frøgræs og lucerne)

Græs/kløvergræs og første-års proteinafgrøder kan indgå med 20% af foderrationen

Græsarealer til svin

Gælder kun for normal omlægningstid, se afsnittet om marker til folde.

Bemærk, at græsarealer til svin ikke kan afgræsses de første 12 måneder.

Afgræsning af folde under omlægning tæller IKKE som omlægningsfoder.

Fodring

- herunder fodring med omlægnings-afgrøder

Kort om reglerne

Der er en lang række krav til økologisk fodring. Her bringes kun et kort uddrag.

Læs mere i *Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*, april 2015, afsnit 17.

Mindst 20% af foderet skal komme fra egen bedrift eller regionen. Danmark regnes for én region.

Svin skal have grovfoder som en del af den daglige foderration.

Som grovfoder regnes friskt

grønt, hø, ensilage, rodfrugter, løv eller frugt- og grøntsagsrester. Halm og brød anses ikke som grovfoder.

Nedenfor vises i tabelform de krævede og tilladte andele af forskellige fodertyper til svin.

Økologisk foder	Ikke-økologisk foder	Omlægningsfoder	Grovfoder
<p>Som udgangspunkt skal foderet være økologisk og mindst 20% skal komme fra egen bedrift eller være produceret i samme region (Danmark)</p> <p>Kravet kan opfyldes ved at købe foder hos foderstofvirksomheder, der har mærket foderet med, at det indeholder mindst 20% danske fodermidler på årsbasis</p>	<p>5% proteinfoder¹</p> <p>Der kan bruges op til 1% ikke-økologiske urter, krydderier og melasse, f.eks. som bindemiddel i mineralblandinger og sliksten.</p> <p>Der må bruges fiskemel. Fiskemel tæller ikke med i de 5% proteinfoder²</p>	<p>100%, hvis det er produceret på egen bedrift. Heraf må op til 30% være indkøbt fra andre bedrifter eller foderstofvirksomhed³</p> <p>20% fra bedriftens 1. års omlægningsmarker med flerårige afgrøder og proteinafgrøder kan indgå.</p>	<p>Skal indgå i den daglige foder-ration.</p> <p>Altid fri adgang til rodemateriale, som kan udgøres af grovfoder</p>

1) Der må bruges 5% ikke-økologisk proteinfoder indtil d. 31.december 2017

2) Beregning af økologi-procent sker på råvarer af landbrugsoprindelse. Fiskemel opfattes ikke som en råvare af landbrugsoprindelse og holdes derfor ude af denne beregning.

3) Hvis der ikke bruges op til 5% ikke-økologisk proteinfoder, kan andelen erstattes med indkøbt omlægningsfoder

Slagtesvine- produktion

- omlægning og etablering

Kort om reglerne

1. Generelt skal økologiske slagtesvin skal være født i en økologisk besætning for at kunne slagtes som økologiske (soen skal have påbegyndt omlægning inden faring) Se dog senere i dette afsnit.
2. Smågrise der indkøbes fra en anden økologisk bedrift skal have "medicinhistorie" med (logbog med evt. behandlinger med medicin)
3. Holdes økologiske slagtesvin på stald, skal der være adgang til en udendørs løbegård året rundt.
4. Der skal være skygge i løbegården - op til halvdelen kan være overdækket
5. Mindst 50 pct. af minimumsarealet i løbegården skal være med fast gulv. Drænet gulv med højst 10 pct. drænåbning kan sidestilles med fast gulv
6. Der skal være fri adgang til rodemateriale
7. Alle dyr skal have adgang til et strøet leje
8. Halvdelen af inde-arealet skal være fast gulv (herunder lejearealet). Drænet gulv i indeareal opfattes ikke som fast gulv
9. Stalde skal have rigelig naturlig ventilation.
10. Arealkravene ved opstaldning ses i skemaet herunder.

Minimums-arealkrav ved opstaldning af økologiske grise

Vægt/alder	Inde m ² /dyr	Udendørs løbegård m ² /dyr	Ialt m ² /dyr
Smågrise over 40 dage og indtil 30 kg	0,6 m ²	0,4 m ²	1,0 m ²
Slagtesvin indtil 50 kg	0,8 m ²	0,6 m ²	1,4 m ²
Slagtesvin indtil 85 kg	1,1 m ²	0,8 m ²	1,9 m ²
Slagtesvin indtil 110 kg	1,3 m ²	1,0 m ²	2,3 m ²
Slagtesvin over 110 kg	1,5 m ²	1,2 m ²	2,7 m ²

Læs detaljerne i Vejledning for økologisk Jordbrug, afsnit 17.2

Slagtesvine- produktion

(fortsat)

Der må ikke være parallelproduktion

(både konventionelle og økologiske på samme bedrift)

hvilket medfører at:

- En evt. konventionel slagtesvineproduktion skal være afviklet, inden der sættes økologisk fødte grise ind på bedriften

eller

- Er der konventionelt fødte grise på bedriften efter den opgivne omlægningsdato, skal de overholde alle økologiregler (foder/opstaldning/behandling m.v.) men slagtes som konventionelle.

Følgende dyr kan opnå økologisk slagtestatus:

- økologisk fødte grise
- konventionelt fødte grise, hvis de stammer fra en førstegangs-omlægning og har været under omlægning i 6 mdr.
- konventionelt fødte grise, hvis de er udsætter-avlsdyr, og har været under omlægning i 6 måneder

Omlægningsperiode

Der er ikke nogen egentlig tidslinje for slagtesvineproduktion. Økologisk slagtesvineproduktion i staldsystemer med løbegård og med indkøb af økologiske smågrise er ikke afhængig af en omlægningsperiode for dyr, græs- eller foderarealer. Produktionen kan derfor påbegyndes, når betingelserne kan opfyldes.

Særlige regler for Friland A/S

1. Alle grise skal være født i Danmark
2. Grisene fravænnest tidligst ved 7 uger
3. Minimumsareal for udendørs løbegård (uanset antal grise):
Grise op til 40 kg: minimum 10 m²
Grise over 40 kg: minimum 20 m²
4. Forværk:
Skal være så åbent, at grisene kan se ud.
I praksis betyder det, at den lukkede del af forværket max. må være 60 cm højt
5. Afstand til andre bygninger
Som hovedregel skal der være minimum 10 m fra forværk til andre bygninger
6. Transport tid:
For smågrise: max. 4 timer
For slagtesvin: max. 8 timer
7. Drænet gulv i løbegård: Forhør hos Friland

Sohold

Omlægning og etablering
fra konventionel til økologi

Kort om reglerne

Skal økologiske søer gå på friland / græs?

Fra 15. april til 1. november skal alle avlsdyr (også orner) have adgang til afgræsning. Såfremt vejrforhold og dyrenes fysiske kondition tillader det, skal de være på græs i hele perioden (195 dage). (*Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*, april 2015, Afsnit 17.3.1.)

Ønskes avlsdyrene opstaldet i en periode, skal de have adgang til et (støbt) udendørs areal. (*Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*, april 2015, Afsnit 17.2.3.)

Få (under 7) dages ophold i en løbeafdeling, uden adgang til et (støbt) udendørs areal, er dog tilladt. (*Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*, april 2015, Afsnit 17.3.1.)

Skal so-foldene være økologiske?

Dyr, der går på friland, skal gå på arealer, der minimum har været under omlægning i ét år. Dog kun 6 måneder hvis arealet ikke har været sprøjtet eller gødet med handelsgødning det seneste år, men der skal søges tilladelse hertil. (*Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*, januar 2014, Afsnit 6.1. og 6.3.5).

Hvor hurtigt er søer og grise økologiske?

For at have økologisk status ved slagtning skal slagtesvin være født økologiske. (*Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*, april 2015, Afsnit 12.3).

Et konventionelt sohold kan omlægges, og konventionelt indkøbte udsætterdyr kan slagtes som økologiske efter 6 måneder (*Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*, april 2015, afsnit 12.4, tabel 12.1)

Grise født af søer, der er påbegyndt omlægning, er økologiske.

Alle økologiske regler skal overholdes efter den valgte omlægningsdato.

Parallelavl mellem dyr af samme art

Der må ikke være både konventionelle og økologiske svin på samme bedrift. (*Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion*, april 2015, Afsnit 12.2.)

Fra omlægningsdatoen gælder de økologiske regler for samtlige svin.

Det betyder, at dyr, der ikke kan opnå økologisk status ved slagtning, også skal overholde de økologiske regler.

Særlige regler for Friland A/S

1. Alle faringer skal foregå i hytter på friland uanset årstid
2. Alle udsættersøer skal slagtes i Danmark

Sohold

Omlægning af sobesætning
INDENFOR 4. år
fra påbegyndt omlægning

TRIN-FOR-TRIN

Inden du går igang bør du tjekke, om omlægningsplanen er praktisk mulige.

Herunder:

- Er stald til grise klar?
- Er aftale om salg af grise på plads?

Er den nuværende sobesætning sund og vedligeholdt?

NEJ
→

Sanér besætningen

Etablér ny sobesætning
Se TRIN-FOR-TRIN-vejledningerne for etablering inden eller efter 4. år efter omlægning

JA
↓

Planlæg omlægning af græsmark. Det tager normalt 12 mdr. Begynd planlægning af sohold i forhold hertil

Af økonomiske grunde er det vigtigt at undgå at fodre økologisk foder til dyr, som har konventionel slagtestatus. Der kan vælges flere modeller til at undgå dette.

Model A

Hvis muligt sælges nyfravænnede grise. Vær opmærksom på, at de ikke må halekuperes, hvis omlægning af besætningen er påbegyndt

Model B

Lav løbestop = produktionsstop. Det medfører, at konventionelt fødte smågrise kan gøres færdige på konventionelt foder og sælges, inden den valgte omlægnings-dato

Model C

Opret en virksomhed, der lejer faciliteter til at færdiggøre konventionelt fødte grise. Dette skal ske fysisk adskilt fra dyr under omlægning til økologi og kræver et særskilt regnskab

Model D

Ønskes en ekstraordinær hurtig opstart af økologisk sohold kan det ske ved at leje økologiske græsarealer

Dit økologiske sohold er etableret

Sohold

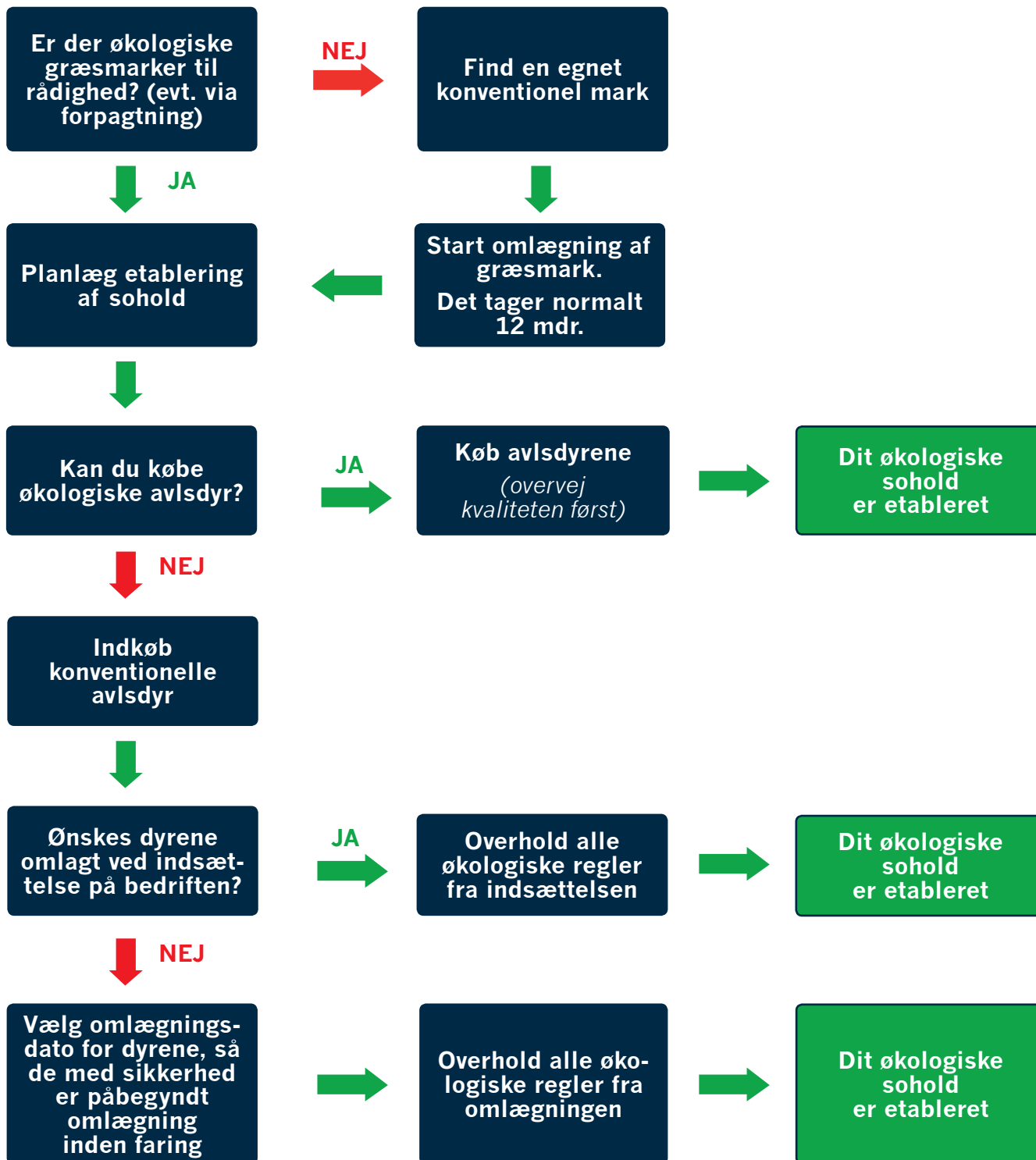
Etablering af sobesætning
INDENFOR 4. år
fra påbegyndt omlægning

TRIN-FOR-TRIN

Dyr der fødes efter omlægningsdatoen er økologiske.

Udsætter-avlsdyr er økologiske efter 6 mdr.
Inden du går igang bør du tjekke, om omlægningsplanen er praktisk mulige. Herunder:

- Er stald til grise klar?
- Er aftale om salg af grise på plads?

Sohold

Etablering/omlægning af sobesætning
EFTER 4. år
fra påbegyndt omlægning

TRIN-FOR-TRIN

Dyr der fødes efter omlægningsdatoen er økologiske.

Udsætter-avlsdyr er økologiske efter 6 mdr.

Inden du går igang bør du tjekke, om omlægningsplanen er praktisk mulige. Herunder:

- Er stald til grise klar?
- Er aftale om salg af grise på plads?

Er der økologiske græsmarker til rådighed? (evt. via forpagtning)

NEJ
→

Find en egnet konventionel mark

↓ JA

↓

Planlæg etablering af sohold

←

Start omlægning af græsmark.
Det tager normalt 12 mdr.

↓

Kan du købe økologiske avlsdyr?

JA
→

Køb avlsdyrene
(overvej først kvaliteten)

→

Dit økologiske sohold er etableret

↓ NEJ

Indkøb konventionelle avlsdyr
De skal være ny-fravænnede og veje under 35 kg

↓

Overhold alle økologiske regler fra indsættelsen

→

Dit økologiske sohold er etableret

Sohold

OMLÆGNING af sohold
INDENFOR 4. år
fra påbegyndt omlægning

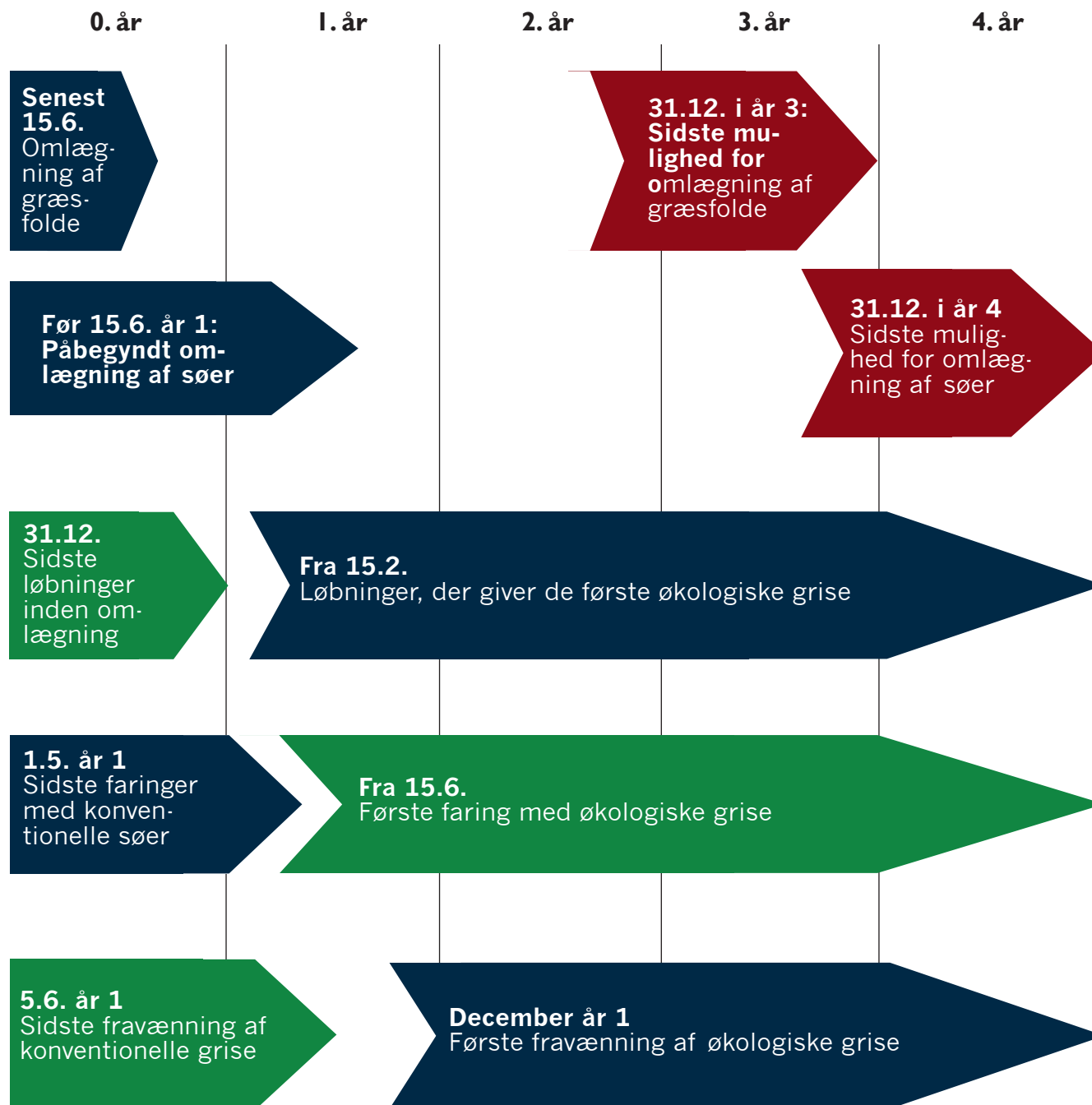
Tidslinjer

Tidslinien viser kun et groft overslag, der er baseret på følgende forudsætninger:

- Drægtighed regnes som 4 mdr.
- Konventionel diegivning regnes som 5 uger
- Økologisk diegivning regnes som 7 uger
- Konventionelle grise sælges ved fravæning
- Ca. en uges ophold mellem salg af konventionelle grise til økologiske grise fødes
- Omlægning kan påbegyndes på vilkårlig dato

Modellen viser både den hurtigst mulige mulighed for omlægning og den senest mulige - indenfor omlægningstiden på fire år.

Omlægning af egne søer (eksempel med d. 15. juni som startdato)

Sohold

ETABLERING af sohold
INDENFOR 4. år
fra påbegyndt omlægning

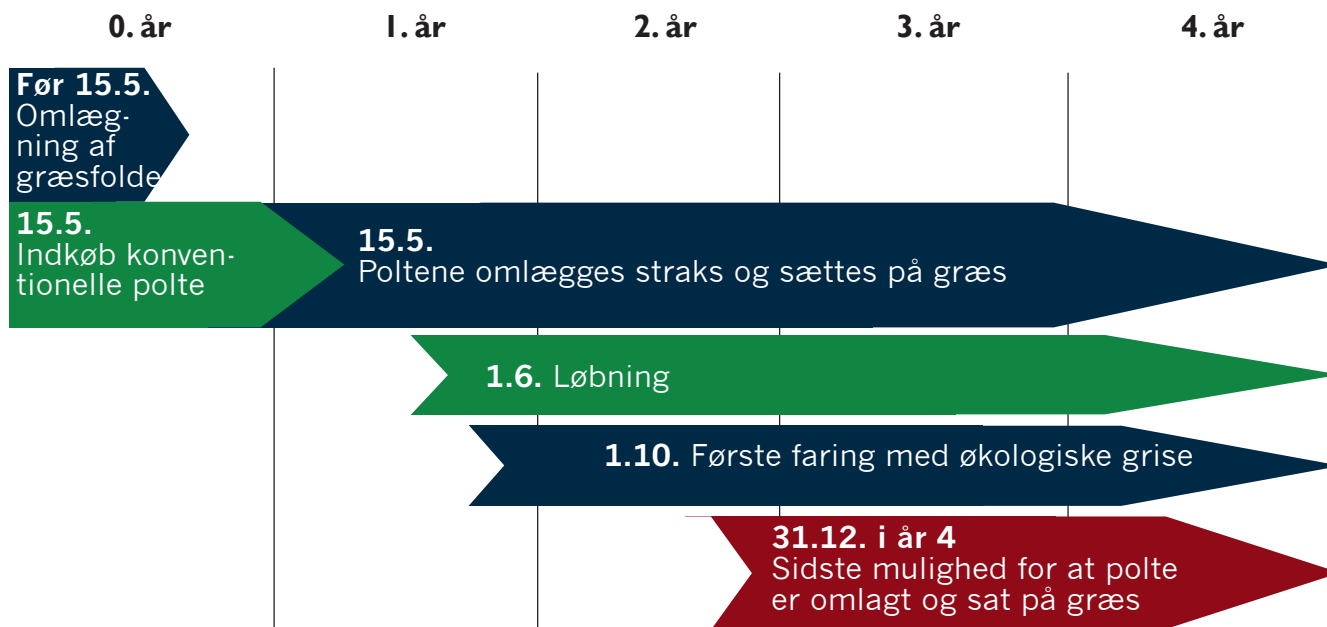
Tidslinjer

Tidslinjen viser kun et groft overslag, der er baseret på følgende forudsætninger:

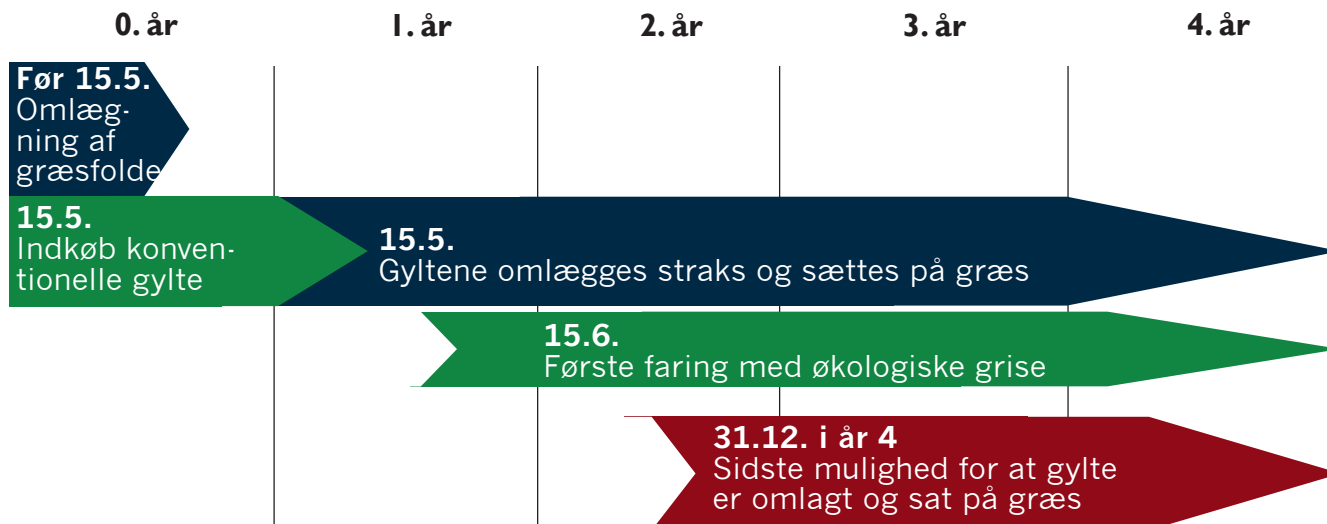
- Drægtighed regnes som 4 mdr.
- Transport af gylte sker min. 4 uger før faring
- Reglerne giver mulighed for at indsætte søer, men i praksis forekommer det kun sjældent.
- Etableringen kan påbegyndes på en vilkårlig dato.

Modellen viser både den hurtigst mulige omlægning og den senest mulige - indenfor omlægningstiden på fire år.

Indkøb af polte (eksempel med d. 15. maj som startdato)

Indkøb af gylte (eksempel med d. 15. maj som startdato)

Sohold

ETABLERING / OMLÆGNING
af sohold
EFTER 4. år
fra påbegyndt omlægning

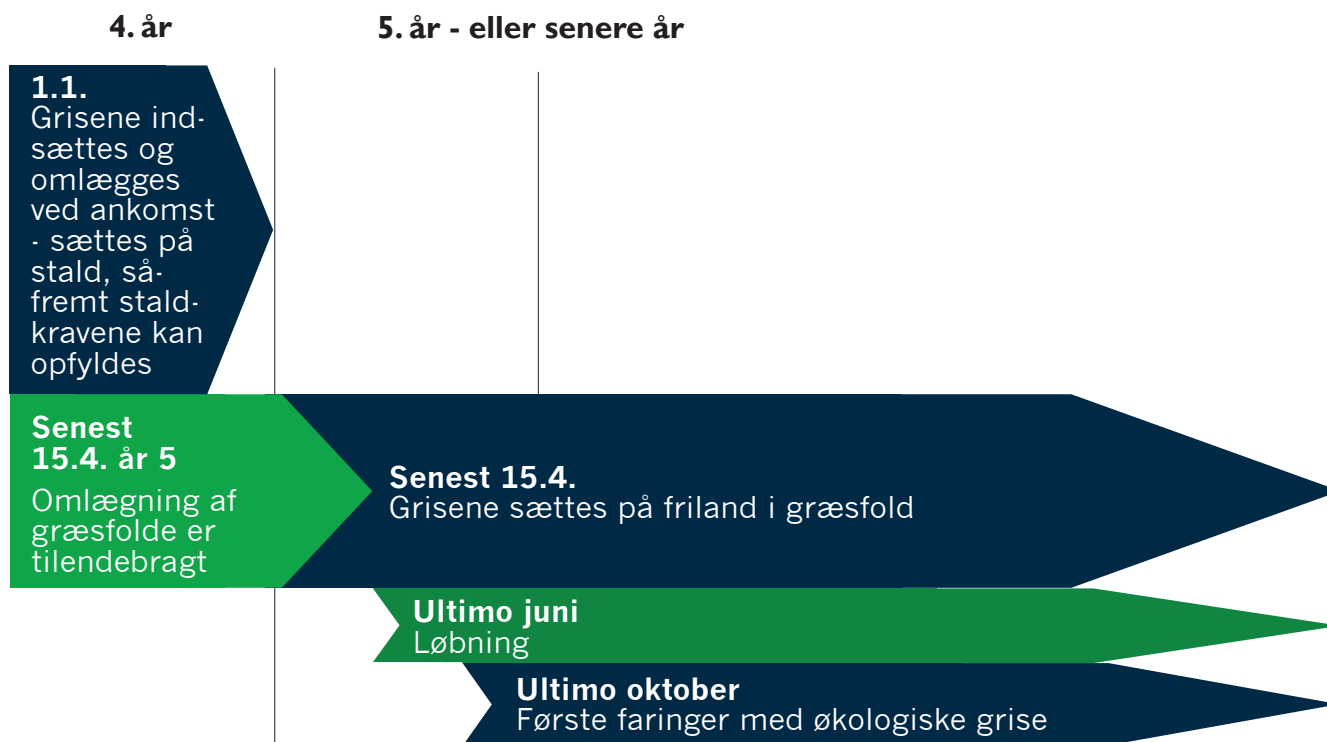
Tidslinje

Tidslinjen viser kun et groft overslag, der er baseret på følgende forudsætninger:

- Indkøb af konventionelle dyr, som er ny-fravænnede og vejer under 35 kg (i praksis 5 uger gamle og vejer omkring 8 kg)
- Indsættelse af konventionelle dyr kræver, at omlægning sker straks ved indsættelse på bedriften
- En økologisk græsfold er til rådighed
- Løbealder 30 uger
- Drægtighed regnes som 4 mdr.
- Sættes på friland i god tid inden faring

Sohold baseret på indkøbte nyfravænnede grise

(eksempel med indsættelse 15. april)

Datoen for indsættelse kan vælges frit.

I eksemplet er valgt 15. april, fordi det passer med, hvornår de kommer på friland.

Budgetkalkuler

Få overblik over din produktionsøkonomi

Såvel omkostninger som afregning er meget anderledes i økologisk produktion end i den indendørs konventionelle produktion.

Minimum én gang om året udarbejdes *Grundlag for beregnet notering for økologiske smågrise* i et samarbejde mellem repræsentanter fra produktionen, Friland A/S, og VSP/SEGES.

I grundlaget fremgår gennemsnitsproduktiviteten, omkostninger og omkostningsfordeling mellem sohold og slagtesvineproduktion.

Det opdaterede grundlag offentliggøres på VSP's hjemmeside

vsp.lf.dk/publikationer

Der er desuden altid link til nyeste beregning på under punktet "Økologisk Gris" på Frilands land-

mandssider:

friland.dk/landmand

Der vil være brug for at kunne lave individuelle beregninger. Det kan ske ved at bruge Budgetkalkuler i *Farmtal Online*.

Budgetkalkulerne afstemmes – så vidt det er muligt – med "Grundlag for beregnet notering for økologiske smågrise". Budgetkalkulerne findes på internet-adressen;

farmtalonline.dlbr.dk

Vær opmærksom på, at kalkulerne omfatter såvel konventionel som økologisk produktion.

Den ønskede driftsform vælges i den øverste bjælke, 3. faneblad fra venstre.

Det er kun budgetberegningerne, der ligger her. Selve noteringen for

såvel slagtesvin som smågrise, er sammensat af flere delelementer, som man selv skal kende.

Har du brug for et regneark til at beregne den aktuelle notering, kan den hentes på omlægningsiderne på Frilands landmandssider:

friland.dk/landmand

Vær opmærksom på, at regnearket er en skabelon, til at indsætte egne/aktuelle priser.

Det holdes ikke ajour i forhold til prisudsving

Beregningerne kan kun håndtere en situation i drift. Selve omlægningsprocessen er kompleks og meget individuel. Økonomi/investering/likviditet i omlægningsperioden skal beregnes særskilt.

Drejebog i omlægning og etablering af økologisk svineproduktion

Det faglige indhold til denne drejebog er forfattet af landskonsulenterne Tove Serup og Birgit Ingvorsen, Videncentret for Landbrug, Økologi.

Udbygget materiale med blandt andet film og mulighed for at downloade denne drejebog og andet materiale kan findes på adressen:

www.friland.dk/landmand

Drejebogen udgivet af Friland A/S og er udviklet i projektet "Fremme af omlægning til økologisk svineproduktion". Et projekt finansieret af EU og Fødevarerministeriets Landdistriktsprogram.

Søg rådgivning før du lægger om til økologi

Som ved alle store beslutninger, er det altid en god idé at søge rådgivning, inden du træffer beslutning. Det gælder også, inden du lægger bedriften om til økologisk drift.

Alle bedrifter og situationer er forskellige, og der er mange hensyn, som skal overvejes.

Du kan få et omlægnings-check ved at kontakte dit lokale DLBR rådgivningskontor eller Økologisk Landsforening.

Herudover kan du søge rådgivning hos:

Friland A/S:

- Leveringskontrakt (evt. tidshorisont)
- Inviterer til årlig Inspirationsdag med bedriftsbesøg på en økologisk svineejendom
- Formidler kontakt til nuværende økologiske svineproducenter
- Finde samhandelspartnere

DLBR rådgivningskontorer og Økologisk Landsforening

- Omlægningstjek
- Produktionsrådgivning

Seges, Økologi

- Deltager som svinefaglig konsulent i omlægningstjek
- Koordinerer produktionsrådgivningen, som støttes af Friland A/S, og udføres af tre lokalkonsulenter
- Arrangerer Faglige temadage
- Deltager i, og forestår, faglige udviklingsprojekter
- Formidler faglig viden, bl.a. på

www.landbrugsinfo.dk/oekologi/svin

Kristian Volshøj
Produktionsrådgiver
Svinerådgivningen
Herning
tlf. 20 31 57 68

Birgitte R. Mikkelsen
Produktionsrådgiver
Syddansk Svine-
rådgivning, Vojens
tlf. 30 31 04 73

Ole Lund
Produktionsrådgiver
LMO
Viborg
tlf. 40 91 15 11

Tove Serup
Landskonsulent
SEGES, Økologi
Skejby
tlf. 21 24 26 11

Jens Peter Nannerup
Afdelingsleder
Friland A/S
Randers
tlf. 89 19 27 62

Henriette Guldager
Business Supporter
Friland A/S
Randers
tlf. 89 19 23 48